

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

מ.

רבינו הנגאל

אסיקנא דשני השעירים
הנעשה בחוץ והנעשה
בפנים אינן מכפרים
בשאר עבירות. אלא
בטומאת מקדש וקדושי
בלבד: מתנ"י על שאין
בה ידיעה לא בתחלה ולא
בסוף כו'. מאי שמא
דכתיב ושעיר עזים אחד
לחטאת לה'. חטא שאין
מכיר בו אלא ה'. שעיר
דכתיב ושעיר עזים אחד
כפרה לפני שמעתי את
היח. ואקשי' [ויכפר]
שעיר ר"ח אשאר עבירות.
זה מכפר. (ל) ואחריתי יהא
ודחינן תנא דבי ר'
יבמעאל הואיל וזה בא
בזמן קבוע ושעיר יום
כפורים בא בזמן קבוע.
מה שעיר יום הכפורים
אין מכפר אלא בטומאת
מקדש וקדושי. אף זה כן.

(ב) אולי צ"ל ואמרינן תו.

אלא פעם אחת בשנה. אע"ג דכי מתידע ליה אחר יוה"כ
מצינא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם
אחת א"י לא מיקרי פעמים בשנה אלא כשזמנן קבוע: ולרבי
ישמעאל דאמר לא צעי ידיעה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס
דלא צעי אפי' ידיעת בית רבו לפי

המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתנ"י כרבי
דלא מסתבר ליה שסבור שזו תנא
ידיעת בית רבו שמה ידיעה אלא
רבי: **חיצון אמאי מבפר.** וליכא
למימר שיתלה על שיש בה ויש בה
היכא דאמרינן ליה סמוך לשקיעת
החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג
דגבי שעיר הפנימי אי לאו קרא
דחטאים דומיא דפשעים ה"ל תולה
מ"מ הואיל וגלי לן קרא תסל דלא
מכפר אמרינן דבר קרבן סברא הוא
דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אמי
שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה
דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים
אלא אאין זה ואין זה ולא מוקמה
איש זה ויש זה ואמרינן ליה סמוך
לשקיעת החמה אכל אין נראה לומר
דהא דלא קאמר הכא דמכפר איש
זה ויש זה ואמרינן ליה סמוך לשקיעת
החמה משום דחיון איתקש לפנימי
ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא
איתקש להדי המ"ל דאיתקש להכי
אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן
אמילתיה דר"ש גבי שעירי רגלים לא
תיישב צדק: **ע"ש שאין בה ידיעה**
א"א בתחלה ולא בסוף. וא"ת ולרבי
ישמעאל נפיק וימלא דפנימי מכפר
אאין זה ואין זה ושעיר החיון איש
זה ואין זה דהא אין זה ואין זה

כפרתן שזה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה: **אלא**
למאי הלכתא איתקש. הואיל דלאו לידעה איתקוש כדמנ"י [ג].
אינו מכפר בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדושי כדדרשינן
לעיל [ז]: **מאי טעמא דרבי יהודה.** דאמר כל האחרים מכפרין על
שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא
בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה'.**
בשל רשע חטא כתיב: הציאו כפרה.
להפיס דעתה של לבנה: א"כ.
דלכד"ס צן לקיש לחודיה הוא דלמא:
ונכפר נמי אשאר עבירות. כל חטא
שלא נודע דהא קרא סממא כתיב:
וזה צא בזמן קבוע. שעיר יוה"כ
דחיון: מה זה אינו מכפר כו'. דהא
איתקש לפנימי: הא נמי דרסנא דבי
רבי ישמעאל. הואיל וזה צא כו' וילק
לבו אי מדרשא חדש אי מדיוס
הכפורים: **מרוצה כפרתו.** של יוה"כ
שהוא מכפר על כל עבירות תאמר
ברגלים וע"ג דכתיב צבו לכפר (ו)
אימא לא מכפרי אמרינן דעון כרת:

אלא אחת בשנה: ולר' ישמעאל דאמר אין
בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר
קרבן הוא שעיר הנעשה בחוץ אמאי מכפר
על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף
האי שעירי הרגלים ושעירי ראשי הדרשים
מכפרין סבר לה כר"מ דאמר (ב) כל השעירים
כפרתן שזה על טומאת מקדש וקדושי אלא
למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי מה פנימי
אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו
מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידיעה
בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי
חדשים מכפרין דברי ר' יהודה: א"ר יהודה
אמר שמואל מ"ט דר' יהודה אמר קרא
ושעיר עזים אחד לחטאת לה' חטא שאין
מכיר בו אלא ה' היא שעיר זה מכפר והאי

מיבעי ליה לכדר"ל (ג) דאמר ר"ל מה נשתנה
שעיר של ר"ח שנאמר בו לה'
אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה (ד) על (ה) שמיעטתי את הירח א"כ לימא
קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ
נימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר
עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן
קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדושי אף זה אינו
מכפר אלא על טומאת מקדש וקדושי אשכחן שעירי ראשי הדרשים
שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך
אי מדרשא חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא
הא

תורה אור השלם

1. השעיר עזים אחד
לקחטאת ליה על עולת
הקמיר יקשה ונסבא:
במדבר כו טו

מוסף רש"י

כל השעירים. כל שעיר
מוספין. בין שעיר הנעשה
בחוץ ליום הכפורים, בין
של רגלים בין של ראש
החגים. כפרתן שזה.
כולן מכפרים על כל בין
על שאין בה ידיעה בתחלה
ויש בה ידיעה לבסוף. בין
על שאין בה ידיעה לא
טובה שאלו את העמא,
ונפקא מינה לטומאה
שאירעה בין זה לזה, אכל
שעיר הנעשה בפנים לא
נחלקו עליו שאינו מכפר
עם אלו ולא אלו מולין את
תלוייו כששם זה ידיעה
בתחלה ואין בה ידיעה
בסוף כדאמר בגמ' (שעיר
ג.) חטא שאין מכיר
בו אלא ה' היא שעיר
זה מכפר. ושאר השעירים
למדים ממנו (במדבר כח
טו). שנאמר בו לה'.
דכולהו רגלים כתיב ושעיר
חטאת אחד ולא כתיב זה
לה' (חולין טו.)

אמי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי אמי לכלל חטאת יש זה ואין זה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול לומר מדבר
שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שזה אמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך
דהא צר"ח כתיב לה' שאין מכיר בו אלא ה' וא"ת לרבי ישמעאל למאי איתקרינן לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה
גמורה: **סבר (א) בר"מ.** לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקמני לקמן דכולהו מכפרין על שאין בה ידיעה בתחלה
ויש בה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה.** וא"ת מאי קבעי הא ע"כ ליכא לאוקומה
לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאיש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחיון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי
לטומאת מקדש וקדושי אימא בשאר עבירות אי משום צנין אכ דמני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפריך בסמוך מה ליוה"כ
שכן מרוצה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ כו'
דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדושי כדאמר בסמוך: **שעיר (ב) זה יהא כפרה ע"י.** פירש צערוך
שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקבוע זמן כפרה זו וקבעתי בר"ח להפיס דעתה של ירח: **הוא"ל (ג) זה בא בזמן קבוע.** פ"ה שעיר
חיון וכן צ"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפריך מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי
ליפך משעיר המשתלח דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשתלח אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשקף חוץ למחנה
ואית לן למילף טפי משעיר המשתלח דהוי חוץ מחוץ אכל השתא דגמיר מחיון ניהא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשתלח ופישא
נמי דאיתקרינן לעיל היתקש דחיון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו דהא חטאת פנימי לא ילפינן וא"ת אי מחיון גמר נפישא
מהכא דדבר הלמד בהיקש חוץ ומלמד בצנין אכ דחיון גופיה לא ידעינן דמכפר לטומאת מקדש וקדושי אלא משום דהוקש לפנימי
וצעיא היא צפ' אחיהו מקומן (נחמ"ד דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צנין אכ אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר
ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא בצנין אכ דחיון וחיון מהיקשא דפנים וצוקוטרס פירש בסמוך
דדבר הלמד בצנין אכ חוץ ומלמד בהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא בצנין אכ מיוה"כ וא"ל לומר כך
דהא צעיא היא צפיק אחיהו מקומן (שם דף ג.) אי דבר הלמד בצנין אכ חוץ ומלמד בהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד בהיקש
דאין חוץ ומלמד בהיקש כפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חודשים גמרינן משעיר החיון דגמר בהיקש מפנימי: (ד)

אף זה אינו מכפר בו. ואין להקשות ויגילף מהאי צנין אכ דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחיון דהא איתקש חיון לפנימי שלא תהא
כפרתו פעמים בשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא
דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי רגלים מנ"ט.** הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עבירות
כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דגילף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי
אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי לטומאת מקדש וקדושי דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עבירות דליכא כרת
כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שפורשת דחטא שאין מכיר בו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקוטרס בסמוך
וליהי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מילתא בעלמא: **שכן מרובה כפרתו.** פ"ה
מרובה כפרה של יום והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדושי דאית בהן כרת דהא היא גופה צעינן למילף וא"ת והיכי צעי
למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד בהיקש אינו חוץ ומלמד בצנין אכ ומה לריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאיתקרינן האי פירכא דלא
נילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אכל השתא דא"כ פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת ויגילף צמה
ה"ל מתרייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דלא הואיל ומדיר חשיב קתת מרובה כפרה: